

TOBAKSFAKTA

OBEROENDE TANKESMEDIA

KORTFAKTA

JANUARI 2017

Myten om den "svaga" cigaretten. Om varför halterna av tjära, nikotin och kolmonoxid tagits bort på cigarettpaketet.

Sedan den 20 maj 2016 är det förbjudet att ange halterna av tjära, nikotin och kolmonoxid på förpackningar med tobaksvaror. Samma regel gäller, enligt ett nytt tobaksproduktdirektiv, i hela EU. Förbudet infördes dels för att tobaksbolagens uppgifter på grund av manipulering var missvisande, och dels för att blotta förekomsten av sådana innehållsdeklarationer fick många konsumenter att tro att vissa cigaretter är mindre skadliga.

Alltsedan 1950-talet har tobaksindustrin manipulerat cigaretterna för att de ska visa låga värden för tjära, kolmonoxid och nikotin när de testas i rökmaskiner. Sammanlagt innehåller cigarettröken över 4 000 kemiska ämnen varav drygt 70 är kända cancerframkallande ämnen. Uppgiften om de 70 cancerframkallande ämnena ska finnas på en av paketsidorna enligt det nya direktivet. På den andra paketsidan ska texten "Rökning

dödar" finnas med. Införandet av stora varningsbilder kombinerade med text på förpackningarnas fram- respektive baksida är ytterligare en del av det nya tobaksproduktdirektivet.

Är light-cigarett mindre farliga än vanliga cigaretter?

En rökare inhalerar annorlunda än en rökmaskin och drar t.ex. in betydligt mer tjära än vad som visas i maskinvärdena. En light-cigarett kan tillföra lika höga halter av farliga ämnen som en cigarett som visar högre värden i rökmaskinen, om rökaren drar långa, djupa eller täta bloss. Dessutom kan en rökares läppar och fingrar blockera ventilationshålen i filtret. Slutsatsen är att light-cigarett inte minskar hälsoriskerna med rökning. Det finns ingen säker cigarett. Det enda sättet att minska risken för ohälsa och för tidig död är att sluta röka.

Hur har tobaksindustrin manipulerat cigaretterna?

Tobaksindustrins manipulering av cigaretterna har handlat om att ”lura” rökmaskinen genom olika sofistikerade filter och ventilationshål i filterspetsen. Många rökare tror tyvärr på tobaksindustrins felaktiga marknadsföring. Kunskapen om den vilseledande marknadsföringen saknas i hög grad. Trots att runt 80 procent av den svenska befolkningen anser att cigaretter är skadliga oavsett halter så tycker ändå närmare 60 procent att informationen om värdena för tjära, kolmonoxid och nikotin är viktig.

Vilka ytterligare regler innefattar EU-direktivet från 20 maj 2016?

Förutom att det är förbjudet att ange halten av tjära, nikotin och kolmonoxid på förpackningar med tobaksvaror så finns även några andra regler om tjära, kolmonoxid och nikotin som kan vara bra att känna till.

Själva värdena har alltså tagits bort på paketen men kravet på att cigaretter inte får avge mer än 10 mg tjära per cigarett, 1 mg nikotin per cigarett och 10 mg kolmonoxid per cigarett, kvarstår. Detta kan framstå som något inkonsekvent med tanke på hur missvisande värdena kan vara. Men på just denna övergripande nivå bedöms ändå dessa regler ha en viss relevans. Bakgrunden är att man vill få bort den typ av cigaretter som innehåller mycket höga halter av kolmonoxid, tjära och nikotin.

Det kommer även fortsättningsvis gå att få information om tobaks-

varornas innehåll, trots att det inte står på själva förpackningen. Istället kommer dessa uppgifter att finnas på Folkhälsomyndighetens webbplats. Tobaksindustrin måste för varje märke löpande rapportera halterna av tjära, kolmonoxid och nikotin till Folkhälsomyndigheten, samt vilka ingredienser varan innehåller. Bolagen ska även redovisa kvantitet och varför respektive ingrediens används.

Ingrediensrapporteringen har införts för att konsumenterna ska få bättre information om vilka tillsatser som finns i t.ex. cigaretter. Tobaksindustrin tillsätter olika ämnen för att bl.a. förstärka nikotinets effekter, dämpa tobakslukten och göra röken smakligare och mer attraktiv. Fram till år 1970 användes knappast några tillsatser alls, sedan dess har det tillkommit över tusen olika ämnen som tillsätts i såväl cigaretter som snus. Tillsatser utgör numera närmare tio procent av cigaretternas vikt.

Källor

Risks Associated With Smoking Cigarettes With Low Machine-Measured Yields of Tar and Nicotine. Bethesda, MD: National Cancer Institute; 2001. Smoking and Tobacco Control Monograph 13.

Folkhälsomyndigheten: Frågor och svar om tobaksvaror. <https://www.folkhalsomyndigheten.se/livsvillkor-levnadsvanor/alkohol-narkotika-dopning-tobak-och-spel-andts/tobak/tobaksreglering/fragor-och-svar/> Nedladdat 2016-12-26

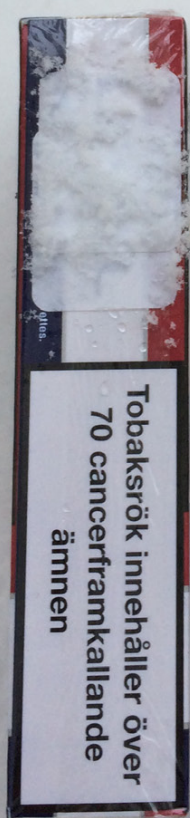
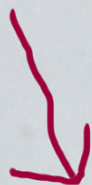
Tobaksfakta – oberoende tankesmedja: Lär dig mer om de nya tobaksreglerna. http://www.tobaksfakta.se/information_nya_tobaksregler/ Nedladdat 2016-12-26

Novus opinionsundersökning på uppdrag av Tobaksfakta – november 2016.

*Ny förpackning som upplyser om att cigaretterna innehåller cancerframkallande ämnen.
Foto: Bosse Johansson.*

NY

Gammal

*Ny förpackning med bättre konsumentupplysning, och gammal förpackning med vilseledande information.
Illustrationstext: Anders Eriksson. Foto: Antonina Eriksson.*